

www.uef.rs

Unija evropskih federalista Srbija (UEF Srbija) je nevladina i nadnacionalna organizacija posvećena promociji demokratske i federalne Evrope. Nepovezan sa bilo kojom političkom partijom, UEF Srbija je autonomni politički pokret. UEF Srbija okuplja građane koji žele da doprinesu promociji evropskih i demokratskih vrednosti u Srbiji, evropskim integracijama sa ciljem dostizanja punopravnog članstva Srbije u Evropskoj uniji, kao i podsticanju javne debate o političkom sadržaju Evropske unije i stvaranju Evropske federacije.

EKONOMIJA I EVRO

Najdublja kriza od Prvog svetskog rata

Brisel, 12. maj 2010. - Evropska komisija predložila je da se države članice Evropske unije obavežu da koordiniraju nacionalne budžetske planove pre nego što se predloži budžeta nađu pred odobrenjima nacionalnih parlamenata. Komisija smatra da će se tako ojačati finansijska saradnja i koordinacija među 16 država članica evrozona, kao jedan od načina da se spreči još jedna finansijska kriza koja poslednjih meseci potresa Evropsku uniju. Mehanizam koji predlaže Komisija podrazumevo bi neku vrstu prethodnog podnošenja predloga budžeta Evropskoj uniji na „bliži pregled“, pre upućivanja nacionalnom parlamentu na odobrenje.

Države članice mogu samo da imaju koristi od rane koordinacije njihovih fiskalnih politika na evropskom nivou dok još uvek pripremaju svoje nacionalne budžete i nacionalne programe reforme - poručeno je iz Evropske komisije, koja dodaje da je ovo neophodno za održavanje fiskalne stabilnosti evrozona, ali i EU u celini.

Ovakve najave iz Evropske komisije naišle su na nezadovoljstvo među državama članicama EU, a posebno negativno reagovao je švedski premijer Frederik Rajnfel, koji ovakvo mešanje u suverenitet država članica smatra „vrlo čudnim“.

- Ovakav način koordinacije politika je moguć za one zemlje članice EU čija je budžetska politika suprotna Paktu za rast i stabilnost unutar EU – izjavio je Rajnfel, dodajući da je Švedska država koja može da posluži kao sjajan primer ostalim državama članicama EU u pogledu vođenja javnih finansija i da „nije fer“ da sve države članice budu tretirane na isti način.

Komesar za ekonomske i monetarne poslove EU Oli Ren ipak ističe da bi ova pravila trebalo da se primenjuju samo za države članice evro zone. Ren je istakao da koordinacija fiskalnih politika treba da bude sprovedena unapred, u cilju usklađivanja nacionalnih budžeta sa njihovom evropskom dimenzijom, kako se ne bi dovela u pitanje stabilnost drugih država članica.

Sa druge strane, predsednik Evropske centralne banke Žan-Klod Triše izjavio je da evropske zemlje preživljavaju najdublju ekonomsku krizu od Prvog svetskog rata.

- Takva situacija nije zabeležena od završetka Drugog svetskog rata ili čak Prvog svetskog rata - ukazao je Triše.

On je potrese, koje poslednjih nedelja trpi zona evra, uporedio sa krahom američke banke Liman braders u jesen 2008. godine, ukazavši da su finansijska tržišta izgubila sposobnost samoregulisanja i da „više ne rade“. Triše je pozvao vlade zemalja evrozona i EU da uvedu „efikasnije sankcije protiv onih članica koje narušavaju propise Pakta stabilnosti i rasta“, koji je u osnovi jedinstvene evropske valute, ističući potrebu vlada država članica EU da povećaju koordinaciju ekonomske i finansijske politike.

Predsednik ECB je opovrgao informacije da je ta banka počela da kupuje takozvane suverene obveznice Grčke, Španije, Portugalije i niza drugih zemalja kao rezultat pritiska od strane lidera niza članica evro zone.

EKONOMIJA I EVRO

Evro pao na najnižu vrednost prema dolaru u poslednje četiri godine

Brisel, 17. maj 2010. – Zajednička evropska valuta danas prema dolaru vredni manje nego ikada u protekle četiri godine. Jedan evro razmenjivao se danas za 1,23 američkih dolara. Investitori su i dalje zabrinuti u pogledu stabilnosti zajedničke evropske valute i sposobnosti evropskih zemalja da izađu iz dužničke krize.

Kada su se Evropska unija i MMF pre sedam dana dogovorili o stvaranju ogromnog stabilizacionog fonda za pomoć zemljama evrozona koje bi se našle u teškoćama kroz kakve prolazi Grčka, širom sveta čuo se uzdah olakšanja. Olakšanje je, međutim, trajalo svega nekoliko dana - evro je ponovo počeo da klizi već krajem prošle sedmice.

Nurijel Rubini, autor knjige „Krizna ekonomija“ i jedan od retkih ekonomista koji je predvideo kolaps američkog tržišta hipotekarnih kredita ocenjuje da su ekonomske prilike u SAD loše, ali da je u Evropi još gore.

- Budžetski deficiti i javni dug članica evrozona veći su od američkog. Drugo, SAD i Britanija bile su u mogućnosti da se štampanjem novca izvlače iz najdubljih virova krize, dok članice evrozona ne mogu da vode nezavisnu, nacionalnu ekonomsku politiku. Ako Grčka, na primer, ne može svoje fiskalne probleme da reši povećanjem poreza ili štednjom, jedino joj preostaje da prestane da servisira dugove, pošto devalvacija nije moguća – ističe Rubini.

Profesor Rubini, koji je zbog svojih sumornih ali tačnih predviđanja, dobio nadimak „dr Zloslutnik“, kaže da bi raspad evrozona imao šire posledice, ali ne vidi kraj evra. On smatra da postoji rastuća opasnost da će u narednih tri do pet godina neke slabije članice evrozona morati da reprogramiraju svoj javni dug, a neke među njima biće prinuđene da napuste evropsku monetarnu uniju. To je, prema njegovom mišljenju, jedini način da ponovo postanu konkurentne na svetskom tržištu.

- Eventualna nesposobnost Grčke da otplaćuje dugove donela bi ogromne gubitke evropskim, ali i globalnim finansijskim institucijama. Uz to, čim bi jedna zemlja napustila evrozonu, nastupio bi domino efekat - investitori bi počeli da nagađaju ko je sledeći - na udaru špekulanata našli bi se Portugal, Španija i druge slabije karikke evrozona. Već sada je uočljivo da se regionalni virus širi i poprima razmere svetske epidemije - cene akcija pale su i u SAD, Indoneziji i drugim delovima sveta – ističe profesor Rubini.

IZBORI

Dejvid Kameron premijer, Nik Kleg zamenik

London, 12. maj 2010. - Dejvid Kameron, lider Konzervativne partije, koja je pobedila na prošlonedeljnim parlamentarnim izborima, postao je novi premijer Ujedinjenog kraljevstva. Nik Kleg, lider treće po veličini britanske stranke, Liberalnih demokrata, biće zamenik premijera.

Najvidnija mesta u novoj koalicionoj vladi zauzeli su konzervativci: Džordž Ozbomn finansije, Vilijem Hejg inostrane poslove, Liam Foks odbranu.

Prioriteti Kameronove koalicione vlade biće u domenu ekonomije. Nova vlada moraće odmah da se posveti kresanju ogromnog budžetskiog deficita, kao i narastajućim socijalnim problemima. Jedna od „crvenih linija“ Liberalnih demokrata, reforma političkog sistema, u čijem je temelju izmena izbornih zakona, ušla je u red prioriteta nove vlade.

Konzervativac Dejvid Kameron (43) postao je najmlađi britanski premijer u poslednjih 200 godina, zamenivši na dužnosti laburistu Gordona Brauna, što je označilo i kraj 13-godišnje vladavine laburista. Gordon Braun podneo je ostavku nakon neuspeha u pokušaju pravljenja postizborne koalicije sa Liberalnim demokratama.

- Želim da formiram pravu koaliciju između konzervativaca i liberalnih demokrata - rekao je novi premijer u svom prvom nastupu ispred Downing strita 10, gde je premijerovo sedište. „Vođa liberalnih demokrata Nik Kleg i ja smo političari koji želimo zanemariti svoje razlike i raditi za opšte dobro i nacionalni interes. Mislim da je to najbolji način kako bismo imali jaku vladu kakva nam i treba“, rekao je premijer.

Konzervativno-liberalna vlada dogovorila poziciju prema Evropi

Iako se torijevci smatraju evroskepticima, dok su liberalne demokratke „naklonjene“ Evropi, čini se da je nova britanska vlada došla do rešenja i saglasnosti po pitanju EU poslova u kojima će Velika Britanija biti „pozitivan učesnik“. Liberalni demokrati odrekli su se pokretanja pristupanja Ujedinjenog kraljevstva evrozoni, što je deo njihovog programa. Takođe, dogovororeno je da se za svako novo prenošenje ovlašćenja na Evropsku uniju mora odlučivati na referendumu.

Prema najavama Vilijama Hejga Velika Britanija će da bude aktivna, ali i aktivista u oblastima koji se tiču pitanja spoljnih poslova Evropske unije, što za njih neće predstavljati veliki problem, jer u ovoj oblasti EU u velikoj meri deluje po pravilima međvladine saradnje država članica. Hejg, kao i novi sekretar za odbranu Liam Foks, nisu spremni za „šire“ angažovanje u oblastima bezbednosne politike, uvek dajući prednosti bilateralnim odnosima, sa Francuskom posebno. Ipak, istakli su značaj jačanja saradnje naročito tamo gde je Unija već značajno angažovana, kao u Bosni.

Kao deo ovakvog dogovora i kompromisa u pitanjima odnosa EU i Velike Britanije između dva partnera u novoj koalicionoj vladi, konzervativci će da se odreknu ranijeg plana koji se odnosio na traženje izuzeća od nekih „direktiva u oblasti socijalne politike“, kao što je ona koja se odnosi na radno vreme, ali će i dalje tražiti njenu „ograničenu primenu“.

EU UGOVOR I INSTITUCIJE

Ukinuti sedište Evropskog parlamenta u Strasburu

London, 13. maj 2010. – Nova britanska vladajuća koalicija predložila je da se sednice Evropskog parlamenta ubuduće održavaju samo u Briselu. U koalicionom ugovoru navodi se da će konzervativno-liberalna koalicija pokrenuti inicijativu da Evropski parlament zadrži samo jedno sedište, i to ono u Briselu, a da se sedišta u Strasburu ukine.

Prema slovu osnivačkih ugovora, sedište Evropskog parlamenta je u Strasburu, gde se održavaju plenarne sednice ove evropske institucije, dok se svakodnevni posao Evropskog parlamenta odvija u Briselu.

Jednom mesečno, članovi Evropskog parlamenta, zajedno sa 3.000 pomoćnika i ostalih službenika i kompletnom potrebnom dokumentacijom, sele se 454km južno od Brisela – u Strasbur, gde ostaju tri do četiri dana, koliko uobičajeno traju plenarana zasedanja.

Procenjeno je da ovakvo seljenje košta evropske poreske obveznike 203 miliona evra godišnje. Zelena partija procenjuje da bi se ukidanjem sedišta u Strazburu i zadržavanjem samo sedišta u Briselu, godišnja emisija CO2 smanjila za celih 20.268 tona.

Izmeštanju sedišta Evropskog parlamenta iz Strasbura oštro se protivi Francuska. Do takve promene može doći samo izmenom osnivačkog ugovora, za šta je potrebna saglasnost svih 27 država članica Evropske unije. To je u ovom momentu malo verovatan scenario.

JEZICI I KULTURA

Da li Evropa klizi u otvorenu islamofobiju?

Pariz, 11. maj 2010. - Francuska Nacionalna skupština jednoglasno je usvojila neobavezujuću rezoluciju o zabrani nošenja nikaba i burke, muslimanske marama koja u potpunosti pokriva lice. Francuske poslanice utvrdili su u rezoluciji da je takva praksa u suprotnosti sa republikanskom tradicijom i principima rodne ravnopravnosti.

Rezolucija je utvrdila da je takva praksa „u suprotnosti sa nacionalnim vrednostima dostojanstva i jednakosti“, kao i da su „ekstremni običaji koji vređaju dostojanstvo i jednakost žena i muškaraca, među kojima je i nošenje muslimanske marama (burke ili nikaba), u suprotnosti sa vrednostima Republike“.

Rezolucija, iako neobavezujući dokument, usvojena je sa 434 glasa od ukupno 577 poslanika koliko ih ima francuska Nacionalna skupština. Ova predstavlja uvod u razmatranje kontroverznog zakona koji bi trebalo da se jula meseca nađe na dnevnom redu parlamenta.

Rezolucija je usvojena i pored upozorenja Komisije Parlamentarne skupštine Saveta Evrope da bi opšta zabrana nošenja burke i nikaba predstavljala kršenje verskih sloboda. U saopštenju Komisije koje je izdato uoči rasprave u francuskoj Nacionalnoj skupštini navodi se da i pored pored protivljenja opštoj zabrani, nošenje ovakvih marama može predstavljati pretnju dostojanstvu i slobodi žena, kao i da bi zabrana mogla da bude opravdana jedino „bezbednim razlozima ili potrebom da neka osoba zbog javne ili profesionalne funkcije mora da pokaže versku neutralnost ili da ima otkriveno lice“.

Međutim, kako se navodi u saopštenju, opšta zabrana negirala bi ženama koje po svojoj volji žele da nose tu vrstu marama, „pravo da pokrivaju lice“ što bi bilo kršenje verskih sloboda zagantovanih Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama.

Komisija je takođe pozvala Švajcarsku da što je moguće pre ukine opštu zabranu izgradnje minareta.

PRAVDA I UNUTRAŠNJI POSLOVI

Busek za Evropu protiv homofobije

Brisel, 17. maj 2010. - Povodom Svetskog dana borbe protiv homofobije, ustanovljenog od strane Ujedinjenih nacija 1990. godine, Međunarodno udruženje za prava LGBT osoba sprovelo je anketu koja je pokazala da su istočnoevropske zemlje, pre svega one dominantno katoličke ili pravoslavne, veoma „netolerantne“ kada se govori o pravima pripadnika ove populacije.

Ukrajina i Rusija se nalaze najviše na lestevici, a slede je Belorusija, Moldavija i Turska. Od zemalja članica Evropske unije na poslednjem mestu su Kipar, Letonija i Poljska, dok je Švedska ocenjena kao najliberalnija od zemalja članica EU, a slede je Holandija i Velika Britanija koje se na lestevici postavila prava LGBT populacije nalaze na visokom mestu. Belgija i Španija kao katoličke kraljevine su označene kao zemlje u kojima se poštuju prava LGBT populacije u kojima su dozvoljeni gej brakovi, kao i usvajanja dece.

Predsednik Evropskog parlamenta Jirži Busek, inače poljski protestant izjavio je da homofobija nesumljivo predstavlja kršenje ljudskog dostojanstva, kao i pitanja koja se tiču najosnovnijih ljudskih prava, i da zbog toga mora biti najoštrije osuđivana.

- Želim da se uverim da će buduće generacije Evropljana rasti navikniti na kulturu otvorenosti, nediskriminacije i tolerancije – dodao je Busek.

U zemljama poput Avganistana, Irana, Mauritanije, islamskog dela Nigerije, Saudijske Arabije, Somalije, Sudana, Ujedinjenih Arapskih Emirata pripadnici LGBT populacije se osuđuju na smrtne kazne, pokazuje ova anketa.

SLEDEĆI BROJ evroFEDERALIST-a

IZLAZI 24. MAJA 2010.

PDF izdanja evroFEDERALIST-a

preuzmite [ovde](#).

Da odjavite Vašu e-mail adresu sa mejling liste, posaljite e-mejl na ef.unsubscribe@uef.rs.

Pitanja ili komentari? Pišite nam na evrofederalist@uef.rs.